Nr. 39. Poznań, dnia 24 września 1927. Rocznik 8.

PRZEGLĄD GRAFICZNY

Organ Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.
Ceny ogłoszeń i przedpłaty znajdują się na stronie ostatniej.
Telefon 2555 — Administracja i Redakcja: Poznań, Stary Rynek 4 — P. K. O. 202868

Siódmy Walny Zjazd*)

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu

odbędzie się

w sobotę, dnia 24 września r. b.

o godzinie 7 wieczorem

na salce Restauracji „Palais Royal“ w Poznaniu, przy placu Wolności nr. 19

z następującym porządkiem obrad:

1. Otwarcie Walnego Zjazdu.
2. a) Referat o Powszechnej Wystawie Krajowej w r. 1929.
   b) Nowa Ustawa Przemysłowa.
3. Sprawozdanie Zarządu Głównego.
4. Zatwierdzenie sprawozdania i obrachunków.
5. Wybór Zarządu Głównego.
6. Wnioski (ogłoszone w numerze 38 i 39 „Przeglądu Graficznego i Papierniczego“).
7. Wybór miejscowości przyszłego Walnego Zjazdu.
8. Zakończenie Zjazdu.

Związek podejmuje swych członków kolacją, wydaną z powodu Zjazdu.

Zarząd Główny:

Edward Pawłowski. prezes Zw. i Okr. na miasto Poznań.
Jan Kuglin, wiceprezes i prezes Okr. Wlkp.
Leon Latowski, sekretarz.
Edward Kręglewski, skarbnik.
Franciszek Kusz, radny.

Edward Stefanowicz, prezes Okręgu Pomorskiego.
Karol Koźlik, prezes Okręgu Śląskiego.
Kazimierz Ziętowski, delegat Okręgu Wielkopolskiego.
Stanisław Bok, delegat Okręgu Pomorskiego.
Teodor Kryg, sekretarz generalny

*) § 26. Dla prawomocności Walnego Zjazdu wymaganą jest obecność przynajmniej jednej trzeciej ilości członków. W razie nieprzybycia dostatecznej liczby członków odbywa się godzinę później ponowny Walny Zjazd, prawomocny bez względu na liczbę obecnych.

Na Walny Zjazd!

Minął znów rok, siódmy już z rzędu, naszego życia związkowego i organizacyjnego. Minął rok pracy spokojnej, raczej biurowej, opartej na wysiłku kilku członków Zarządu, rok bez wstrząsów gospodarczych, rok, możnaby powiedzieć, pierwszy pracy rozwojowej i równowagi gospodarczej.

Wobec członków najpotężniejszej dziś w Polsce organizacji zakładów graficznych, sięgającej po wody Bałtyku i kopalnie śląskiego djamentu, staje Zarząd Główny, stają Zarządy Okręgów, by zdać sprawę z czynności za rok ubiegły, by zjednoczyć członków około dalszego zgodnego współżycia, jak również, by zaczerpnąć sił do dalszych zamierzeń i owocnej współpracy na przyszłość.

A współpracy tej czeka Związek nasz nie mało. Rok bieżący rzucił pod nasze życie przemysłowe i związkowe decydujące podwaliny, które w najbliższym czasie muszą być rozbudowane. Dnia 10 maja ukazało się „Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie prasowem“. Dnia 7 czerwca ogłoszone zostało „Rozporządzenie o prawie przemysłowem“. Pierwsze, narzucając na barki nasze ciężkie obowiązki i odpowiedzialność, jest jeszcze tematem dyskusji naszych ciał ustawodawczych. O ile rozporządzenie to dotyczy raczej życia wewnętrznego naszych oficyn, rozporządzenie o prawie przemysłowem nakłada na nas obowiązki jako na zrzeszenie. Wymaga ono od nas zmiany dotychczasowego ustroju związkowego, a przedewszystkiem nastręcza wiele trudności a przedewszystkiem obaw w trosce o naszą młodzież drukarską. Ustawa, jako jednolicąca ustrój prawny przemysłów trzech b. dzielnic, posiada wiele niedomówień i tylko silna postawa naszego Związku i rozsądna decyzja Walnego Zjazdu mogą złu zaradzić, a nawet z ustawy i korzyści wyciągnąć.

Poza sprawą ustaw czekają Zjazd i inne jeszcze prace. W roku 1929 powinno drukarstwo nasze, nie tylko wobec Polski, ale całego świata zdać sprawę ze swej dojrzałości. Na wielkiej Wystawie Krajowej, która odbędzie się w siedzibie naszego Związku, powinni szczególnie członkowie naszego Związku zamanifestować, że w technice i estetyce druku nie różnią się od drukarstwa Zachodu. Jak wystąpić, jak się zorganizować, będzie rzeczą Walnego Zjazdu.

I nie tylko. Życie nasze nastręcza inne troski, jak traktat handlowy z Niemcami, stosunek nasz do innych organizacyj tak pracodawców jak i pracobiorców, rewizję stosunku naszego do zakładów niezrzeszonych, prace około podtrzymania cennika i wiele, wiele innych. Prac tych podejmować nie mogą Zarządy, jeżeli nie zobaczą około siebie zgodnej współpracy swych członków. Dlatego też nie wątpimy, że na Zjazd nasz zjawi się cała Zachodnia Polska, że przybyciem swem zamanifestuje nietylko nierozerwalną łączność grup i okręgów, ale swoje zaufanie do Zarządu i jego pracy.

Komunikaty
Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią

Wnioski na Walny Zjazd

Wnioski Okręgu Pomorskiego:

1. Przypominać Członkom w „Przeglądzie Graficznym“ o terminie płatności składek i ogłosić firmy, które składek jeszcze nie zapłaciły; rozłożyć terminy płatności kwartalnie.

2. Firmy, które należą do Związku, a nie przestrzegają Cennika druków, obliczając druki poniżej jego stawek, pociągnięte być mają w drastycznych przypadkach przez Zarząd Główny do odpowiedzialności; Zarząd ma mieć prawo do nakładania kary konwencjonalnej w wysokości do 100 zł.

Sprawozdanie

z działalności Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu za czas od 1 lipca 1926 do 30 czerwca 1927.

Rok sprawozdawczy 1926/27 był pod względem konjunktury nieco korzystniejszym od ubiegłego. Drukarnie były na ogół zadowalająco zatrudnione, mimo to walczyć musiały często z trudnościami finansowemi, gdyż klientela płaci przeważnie długoterminowemi wekslami, które nie zawsze dadzą się zdyskontować. Na lepszą konjukturę wskazywałoby i to, że mniejwięcej od listopada roku ubiegłego nie było w zawodzie drukarskim dzielnicy naszej prawie żadnych bezrobotnych, przed Targami Poznańskiemi zaś mianowicie dawał się nawet odczuwać brak sił roboczych. Po Targach nastąpiło wprawdzie pewne uspokojenie, ale nie takie, jak je zaznaliśmy w roku sprawozdawczym 1925/26.

Płace w zawodzie graficznym na terenie Poznańskiego i Pomorza zostały w roku sprawozdawczym podwyższone dwa razy po 10 proc., tak, że godzina składacza ręcznego, która kosztowała z początkiem lipca 1926 roku 1,36, kosztuje dzisiaj 1,65 zł.

Pierwsza zwyżka nastąpiła 21 sierpnia 1926 roku na skutek wyroku Wydziału Rozjemczego przy Województwie Poznańskiem. — Druga 16-go maja roku bieżącego. — Obydwie organizacje pracobiorców, a więc tak Stowarzyszenie jak i Związek Drukarzy stawiają coraz natarczywsze wnioski o dalszą podwyżkę płac, których jednak nie można uwzględnić, chcąc utrzymać warsztaty pracy w ruchu. Najlepszym dowodem, że zbyt wygórowane płace szkodzą obydwom stronom, jest wybujała taryfa Warszawy i Krakowa, gdzie wskutek tego panuje stałe bezrobocie i zamieranie całego przemysłu graficznego.

Zarząd Główny Związku naszego, chcąc ochronić dzielnicę naszą od ciągłych miesięcznych zwyżek zarobkowych, które czyniły wszelkie kalkulacje iluzorycznemi, widział się zniewolony wypowiedzieć we wrześniu roku ubiegłego punkt umowy taryfowej, podług którego regulowano płace w zawodzie graficznym podług miesięcznych orzeczeń Komisji statystycznej przy Magistracie miasta Poznania. Uczynił to nie w złej intencji dla pracobiorców, ale biorąc jedynie pod uwagę ogólny kryzys gospodarczy,

który zawsze jeszcze trapi nasz młody organizm państwowy. Dowodem, że Zarządowi bynajmniej nie chodzi o wyzysk pracownika, ale o jego dobro, jest wydany do członków komunikat, aby nie obcinali raz uchwalonych zwyżek, ale ściśle takowe stosowali.

W sprawach pensyjnych pertraktował Zarząd Główny również z Syndykatem Dziennikarzy Wielkopolskich. Zarząd Główny stanął na stanowisku, że należy sprawę tę uregulować, na razie jednak kwestja jeszcze nie jest załatwiona.*)

Mając na uwadze niepewne położenie gospodarcze, a chcąc uchronić członków swych przed stratami, wyniknąć mogącemi z fałszywych kalkulacyj, wydał Zarząd Główny „Przewodnik Kalkulacyjny“, zawierający ceny minimalne za wszelkiego rodzaju druki. Przewodnik ten wychodzić ma stale po każdorazowej zwyżce płac. Dotychczas wyszły dwa wydania, przyjęte przez ogół drukarski z zadowoleniem.

Obszerną akcję wszczął Zarząd Główny w sprawie Rozporządzeń prasowych. Kiedy wyszło Rozporządzenie z 4 listopada roku ubiegłego, Zarząd Główny na skutek polecenia Nadzwyczajnego Zebrania członków Związku z dnia 11 listopada wysłał memorjał do Stronnictw Sejmowych, aby przedsięwzięły energiczną akcję przeciw temu Rozporządzeniu i odmówiły mu zatwierdzenia. Sprawa wzięła obrót pomyślny. Rozporządzenie nie weszło w życie.

Tymczasem ukazał się w roku bieżącym nowy dekret prasowy. Zarząd Główny zwrócił się z odpowiednią rezolucją do pokrewnych nam organizacyj w Warszawie, Krakowie i Lwowie, aby wspólnie bronić interesów drukarzy i wydawców. Jaki sprawa wzięła obrót, wszystkim jest znane: nowy dekret obowiązuje.

Sprawa utworzenia Ogólnokrajowego Związku Właścicieli drukarń i wydawców utkwiła na razie przynajmniej na punkcie martwym. Toczą się coprawda sporadyczne rokowania listowne, pewne zasadnicze jednak momenty nie rokują dojrzenia jej w czasach najbliższych. Na razie istnieje projekt porozumienia się luźnego od przypadku do przypadku w sprawach obchodzących cały ogół drukarski. Odnośne propozycje stawić ma Rada Połączonych Organizacyj Przemysłu Graficznego w Warszawie.

Również istniał w roku ubiegłym projekt utworzenia Zrzeszenia Związków Gospodarczych Ziem Zachodnich, do którego i nasz Związek dał warunkowo swój akces. Sprawa jednak upadła, gdyż okazało się, że niejedne przemysły są już zcentralizowane w Związkach ogólnokrajowych, więc należeć nie mogą do podobnego rodzaju instytucji.

W sprawie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu w roku 1929 wydelegował Zarząd Główny pp. Edwarda Pawłowskiego i Jana Kuglina, prezesa i wiceprezesa Związku, aby omówili sprawę ewtl. udziału naszego Związku w Wystawie z Komitetem tejże Wystawy. Zarząd Główny zasadniczo jest za wzięciem udziału w Wystawie. Luźne na razie propozycje dążą do wystawienia własnego pawilonu, w którymby pokazać można dorobek nasz na polu przemysłu graficznego. O sprawie zadecyduje ostatecznie Walny Zjazd Związku naszego.

*) W międzyczasie ustalona została nowa norma pensyj redaktorskich, ogłoszona w nr. 37 „Przeglądu Graficznego“, ważna z dniem 1 września r. b.

Pozatem zajmował się Zarząd Główny stale sprawami, obchodzącemi przemysł graficzny. I tak pilnował sprawy ceł, ażeby ułatwić sprowadzanie maszyn i przyborów drukarskich, których w kraju się nie wyrabia; z drugiej strony wskazywał na podwyżkę ceł celem ochrony przemysłu krajowego.

Śmierć nieubłagana i w tym roku sprawozdawczym nie ominęła szeregów naszych. W dniu 2 stycznia r. b. zmarła ś. p. Franciszka Fiedlerowa, właścicielka Zakładu chemigraficznego w Poznaniu; w dniu 20 marca 1927 roku rozstał się z tym światem ś. p. Franciszek Pilczek, właściciel Zakładu litograficznego w Poznaniu.

Cześć Ich pamięci!

Taki byłby ogólny pogląd na działalność związkową. Zebrań ogólnych odbyło się w roku obrachunkowym pięć, posiedzeń Zarządu Głównego dziewięć. Zaznaczyć niestety należy, że zebrania ogólne nie cieszyły się zbyt wielką frekwencją, tak, że Zarząd Główny większą część spraw istotnie żywotnych musiał przeprowadzać sam.

Sekr. gen.: *Kryg.*

BILANS

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Per 30 czerwca 1927 r.

	Aktywa	Pasywa
Kasa	322 29	
P. K. O.	2.093 25	
Conto cor. dłużnicy	3.985 15	
Efekty	500.—	
Fundusz żelazny	7.000 —	
Ruchomości	493.—	
Przewodnik Kalkulacyjny	150.60	
Majątek		14 544 29
	14 544 29	14.544.29

Rachunek strat i zysków

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Per 30 czerwca 1927 r.

	Credit
Składki członków	5.085.40
„Przewodnik kalkulacyjny“	358.20
Procenty	651.60
Pozostałość z roku ubiegłego	10 355.62
	16.450.82

	Debet
Administracja	1.282.53
Związek Obrony Przemysłu Polskiego	400.—
Różne — książki, czasopisma	224.—
Majątek	14.544.29
	16 450.82

BUDŻET

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią na rok 1927/28.

Wydatki:

Pensja sekretarza gen.	4.800 zł
Pensja personału biurowego	2.800 „
Dzierżawa lokalu	1 000 „
Opał i światło	250 „
Telefon	300 „
Ubezpieczenia	600 „
Portorja i drobne wydatki	350 „
Telegramy	100 „
Prenumerata pism i zakup książek	200 „
Druki i materjały piśmienne	100 „
Podróże	500 „
Nieprzewidziane	150 „
Razem	11.150 zł

Dochody:

Składki członków (podług propozycji Zarządu Głównego)	5.400 zł
Niedobór	5.750 „
Razem	11.150 zł

Sekr. gen.: Kryg.

Obecne władze

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Zarząd Główny:

Prezes: Edward Pawłowski, Poznań.
Wiceprezes: Jan Kuglin, Poznań.
Sekretarz: Leon Latowski, Poznań.
Skarbnik: Edward Kręglewski, Poznań.
Radny: Franciszek Kusz, Poznań.

Do Zarządu Głównego należą prócz tego Prezesi i Delegaci okręgowi.

Okręg na Miasto Poznań:

Prezs: Edward Pawłowski, Poznań.
Sekretarz: Leon Latowski, Poznań.
Skarbnik: Edward Kręglewski, Poznań.
Radny: Jan Kuglin, Poznań.

Okręg Wielkopolski:

Prezs: Jan Kuglin, Poznań.
Sekretarz: Józef Królak, Środa.
Delegat: Kazimierz Ziętowski, Inowrocław.
Zast. delegata: Józef Kawaler, Szamotuły.

Okręg Pomorski:

Prezes: Edward Stefanowicz, Toruń.
Wiceprezes: Bolesław Szczuka, Wąbrzeźno.
Sekretarz i skarbnik: Teodor Szutkowski, Toruń.
Radny: Władysław Kulerski, Grudziądz.
Delegat: Stanisław Bok, Toruń.

Okręg Śląski:

Prezes: Karol Koźlik, Katowice.

Spis członków

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Okręg na miasto Poznań.

1. Drukarnia „Atlas“ W. Kostrzewski i Ska, ul. Woźna 15.
2. Drukarnia „Atom“, Woźna 9.
3. Drukarnia „Dziennika Poznańskiego“, T. A., Pocztowa 9.
4. Drukarnia Handlu i Przemysłu, T. A., Wielkie Garbary 27.
5. Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha T. z o. p., Aleje Marcinkowskiego 22.
6. Drukarnia Katolicka, T. A., Aleje Marcinkowskiego 24.
7. Drukarnia „Kupca“, Tow. Wyd., Wielka 10.
8. Drukarnia Mieszczańska, T. A., Murna 2.
9. Drukarnia Polska, T. A., św. Marcin 70.
10. Drukarnia „Poradnika Gospodarskiego“, Seweryna Mielżyńskiego 24.
11. Drukarnia Przemysłowa, św. Marcin 56,
12. Drukarnia Robotników Chrześcijańskich, T. A., św. Marcin 37.
13. Drukarnia „Rynku Drzewnego“, T. z o. p., Wielkie Garbary 20.
14. Drukarnia Uniwersytecka, Wały Wazów 26.
15. „Gazeta Powszechna“, T. A., Aleje Marcinkowskiego 18.
16. „Goniec Wielkopolski“, Aleje Marcinkowskiego 25.
17. Goździejewski Józef, Wielka 20.
18. Jarosz Walenty, Aleje Marcinkowskiego 21.
19. Kapela Ludwik, Wrocławska 18.
20. Kowalczyk Stanisław, Słowackiego 45.
21. Kraszewski Edward, Mostowa 14.
22. Kręglewski Edward, T. A., Szyperska 8.
23. „Ostoja“, T. A., Pocztowa 14.
24. „Papierodruk“, T. z o. p., Aleje Marcinkowskiego 6.
25. Pilczek Fr., Franciszka Ratajczaka 38.
26. „Pol“, T. z o. p., Grobla 14.
27. Tomaszewski Władysław, Strzałowa 2a.
28. Wielkopolska Księgarnia Nakładowa, Piekary 7.
29. Wielkopolski Zakład Graficzny, Wrocławska 38.
30. Zakład Chemigraficzny Antoni Fiedler, Długa 11.
31. Załachowski Marcin, Górna Wilda 84.
32. Ziółkowski F. K. i Ska, Sp. z o. p., Górna Wilda 122.

Okręg Wielkopolski.

33. Baehr Ewa, Wyrzysk.
34. „Bibljoteka Polska“, T. A., Bydgoszcz, Jagiellońska 20.
35. Bonowski Kazimerz, Wągrowiec.
36. Buchwald Gerhard, Międzychód.
37. Busch Wilhelm, Nowy Tomyśl.
38. Cegielski M., Witkowo.
39. Drukarnia Bydgoska, T. A., Bydgoszcz, Poznańska 30.
40. Drukarnia Kujawska, T. A., Inowrocław.
41. Drukarnia Kupiecka, Józef Fiszer, Bydgoszcz, Jana Kazimierza 7.
42. Drukarnia Kresowa, Sp. z o. p., Nowy Tomyśl.
43. Drukarnia J. B. Lange, Omer Neuveux, Gniezno.
44. Drukarnia „Lech“ T. A., Gniezno, Chrobrego 2.
45. Drukarnia Leszczyńska, Sp. z o. p., Leszno, ul. Wolności 20.
46. Drukarnia Mogileńska, Bracia Nowiccy, Mogilno, Władysława Jagiełły 7.
47. Drukarnia Nadnotecka, T. z o. p., Chodzież.
48. Drukarnia Narodowa, T. A., Gniezno, Chrobrego 33.
49. Drukarnia Narodowa, Józef Jondro, Ostrów, Kolejowa 15.

50. Drukarnia „Orędownika Ostrowskiego“, Ostrów, Wrocławska 34.
51. Drukarnia „Polonja“, M. Jarczyński, Krotoszyn, Kaliska 19.
52. Drukarnia Polska T. A. w Poznaniu, Oddział w Bydgoszczy, Jagiellońska 10.
53. Drukarnia Polska, Józef Kapsa, Szubin.
54. Drukarnia Polska, Jan Majerowicz, Jarocin.
55. Drukarnia Powiatowa, Jan Milczyński, Grodzisk.
56. Drukarnia Spółkowa, T. z o. p., Kępno.
57. Drukarnia Spółkowa, Sp. z o. p., Kościan.
58. Drukarnia Średzka, Józef Królak, Środa.
59. Eisermann O., T. z o. p., Leszno.
60. Frank R. F., T. z o. p., Rawicz.
61. Kabat Witold, Bydgoszcz, Herm. Frankego 2.
62. Kąkolewski Zygfryd, Międzychód.
63. Kawaler Józef, Szamotuły.
64. Koszewski i Nawrocki, Oborniki.
65. Kubanek Wojciech, Wągrówiec.
66. Lach Fritz, Szubin.
67. Malicki Wacław, Nakło.
68. Malinowski Marjan, Ostrzeszów.
69. Prądzyński Andrzej, Września.
70. Skalski Stanisław, Gniezno.
71. Skrzynecki A., Gostyń.
72. Spektorek F., Chodzież.
73. Świerkowski Kazimierz, Pleszew.
74. Wróbel Ludwik, Wolsztyn.
75. Zakład Graficzny Leon Goldbek, Koźmin.

Okręg Pomorski.

76. Biengke Wilhelm, Chełmno.
77. Buszczyński S., Toruń, Mostowa 15.
78. „Etykieta“, Tadeusz Sarbiewski, Grudziądz, plac 23 Stycznia 7.
79. Drukarnia Gdańska, T. A., Gdańsk, Stadtgebiet 12.
80. Drukarnia i Księgarnia, T. z o. p., Tczew, ul. Kościuszki 21.
81. Drukarnia i Księgarnia, T. z o. p., Pelplin, Rynek 1.
82. Drukarnia i Księgarnia Polska, Sp z o. p., Sępólno.
83. Drukarnia Polska, T. z o. p., Starogard.
84. Drukarnia Robotnicza, W. Pawlak i Sp., Toruń, Piekary 14.
85. Drukarnia Toruńska, T. A., Toruń, Katarzyny 4.
86. „Dziennik Pomorski“, Wł. Schreiber, Chojnice.
87. Kmiecikowski K., Starogard.
88. Krykant Franciszek, Lidzbark.
89. Kulerski Władysław, Grudziądz, Pańska 19.
90. Miłoszewski B., Nowemiasto.
91. Oswald Otto, Sępólno.
92. Pomorska Drukarnia Rolnicza, T. A., Toruń, Bydgoska 56.
93. Quandt Henryk, Starogard.
94. Spółka Pedagogiczna, T. z o. p., Tuchola.
95. Szczuka Bolesław, Wąbrzeźno.
96. Toruński Zakład Chromolitograficzny i Drukarnia Ed. Stefanowicz, Toruń-Mokre.
97. Wesołowski Wł., Nowe.
98. Wojciechowski Kazimierz, Brodnica.

Okręg Śląski.

99. Drukarnia i Księgarnia Katolicka, T. A., Katowice, Warszawska 58.
100. Drukarnia Województwa Śląskiego, Katowice.
101. „Gazeta Robotnicza“, Katowice.
102. Księgarnia i Drukarnia Śląska, Sp. z o. p., Rybnik.
103. Mitręga Paweł, Cieszyn.
104. „Polak“, Sp. Wyd. z o. p., Katowice.
105. „Polonja“, Katowice.
106. Słanina Jan, Wodzisław.
107. „Stella“, Bogucice.

Protokół

Walnego Zebrania Okręgu Pomorskiego, odbytego dnia 10 września 1927 r. w Toruniu w Dworze Artusa.

Zebranie zagaił p. prezes Edw. Stefanowicz, witając członków i licznie przybyłych gości. Po przeczytaniu porządku obrad, prosi p. prezes na marszałka zebrania prezesa Głównego Zarządu, p. dyr. Pawłowskiego, który jednakże dziekując za zaszczyt, prosi, by prezes Okręgu przewodniczył. Przedłożony porządek obrad, przez zebranie przyjęty, przewidywał:

Porządek obrad:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego.
2. Stwierdzenie obecnych.
3. Sprawozdanie Zarządu (sekretarza i skarbnika).
4. Dyskusja.
5. Wybór nowego Zarządu.
6. Referat przedstawiciela Głównego Zarządu: „Obecne położenie w przemyśle graficznym“.
7. Dyskusja.
8. Wnioski na Walny Zjazd Związkowy.
9. Ustalenie pracy organizacyjnej na rok nowy.
10. Wolne głosy.
11. Zakończenie.

Obecni na zebraniu byli następujący pp.: prezes Gł. Zarządu Edward Pawłowski z Poznania, wiceprezes Gł. Zarządu Jan Kuglin z Poznania, sekretarz Gł. Zarządu Leon Latowski z Poznania, dyr. Kazimierz Ziętowski z Inowrocławia, Bogdan Pawłowski z Poznania, prezes Edward Stefanowicz z Torunia, wiceprezes Bolesław Szczuka z Wąbrzeźna, dyr. Bok z Torunia, Anastazy Sikorski z Chełmży, Władysław Kulerski z Grudziądza, dyr. Władysław Strzyżowski z Bydgoszczy, dyr. Karolczak z Torunia, Sangmeister z Chełmży i Teodor Szutkowski z Torunia. Po stwierdzeniu obecnych i przeczytaniu protokółu z ostatniego zebrania zdał sekretarz sprawozdanie roczne, które się przedstawia następująco:

Rok sprawozdawczy, obejmujący czas od 3 lipca 1926 r. do dnia dzisiejszego, minął w naszem Okręgu bez ważniejszych nadzwyczajnych wydarzeń. Cel nasz wytknięty: organizację naszą na Pomorze wzmocnić, nie zupełnie nas zadowolił. Przemysł nasz przeżywał, jak w całym kraju i u nas na Pomorzu z powodu zastoju i zbyt wielkich ciężarów podatkowych bardzo ciężki okres. Brak kapitału obrotowego uwidaczniał się wszędzie, gdyż i lepiej ufundowane zakłady musiały chcąc nie chcąc operować długoterminowemi wekslami. Przedewszystkiem wspomnieć należy o utracie silnej placówki w Grudziądzu, firmy Drukarni Pomorskiej T. A., która padła ofiarą nieracjonalnej gospodarki i musiała zgłosić upadłość przymusową. Stworzono różne konsorcjum celem ratowania tej wielkiej drukarni, lecz pomimo wszelkich starań nie dało jej się utrzymać, gdyż za wysokie były ciężary i długi. Ostatecznie przeszła w ręce Izby Rzemieślniczej, która obecnie ogromny zapas maszyn rozsprzedaje. Wydawnictwo „Głos Pomorski“ postanowiono jeszcze codziennie wy-

dawać, lecz tylko jako odbitkę „Gońca Nadwiślańskiego“.

Powstało w ostatnim czasie dużo nowych małych drukarń, które jednakże prawie wszystkie walczą z brakiem większych kapitałów, tak, iż jeszcze nie można ustalić, które będą mogły się utrzymać.

Pisma codzienne walczą o byt, gdyż nie chcą podwyższać abonamentu, by przez to nie ucierpiało czytelnictwo, oświata w Polsce, która u nas już i tak nie przedstawia się imponująco. Pod tem wrażeniem Zarząd nie mógł działalność swą ustalić, zwłaszcza, gdy na wszelką korespondencję pozostał bez odpowiedzi. W myśl uchwały zebrania walnego podzieliliśmy rozległy Okręg Pomorski na cztery grupy, by móc intensywniej działać. Mężowie zaufania nie raczyli ani odpowiedzieć (z wyjątkiem grupy Grudziądzkiej), czy urząd ten przyjmują i wobec tego niemożną było (prócz Grudziądza) zebrań zwoływać. Urządzono tylko w grupie toruńskiej i grudziądzkiej zebranie, na które członkowie dość licznie się stawili. Wobec podziału okręgu na grupy nie odbywał okręg jako taki częstszych zebrań, gdyż członkowie i tak z powodu rozległości i złej komunikacji się nie bardzo licznie zjeżdżają, zwłaszcza, że i powodów nadzwyczajnych nie było. Nie było w zawodzie większych wstrząśnień zarobkowych. Nie było w roku sprawozdawczym strajku. Praca w zawodzie szła spokojnym biegiem i zarząd nie miał powodu interwenjować. Ostatnia podwyżka 10 proc. została wszędzie uznana, pomimo trudności finansowych.

Ogółem zebrań odbyło się sześć. Na jedno zebranie zdecydował się zarząd zwrócić członkom koszta podróży, z czego członkowie w większej części nie korzystali, jednakże, ani liczebnie nie było zmiany w uczestnictwie. Na zebraniach omawiano poszczególne aktualne tematy, jak ustawę stemplową i nową ustawę prasową. Szczególnie żywą dyskusję na każdem zebraniu wywoływały sprawy kalkulacyjne i składanie ofert, które to zawsze wykazują rażące różnice w cenach. Z zadowoleniem przyjęto wydawnictwo głównego zarządu w Poznaniu „Przewodnika Kalkulacyjnego“, który daje pewne wytyczne obliczenia wszelkich druków. Niestety, członkowie nie zawsze się według niego stosują. Gdyby się więcej tym przewodnikiem interesowali i ceny wymienione za druki żądali, nie byłoby tak dużo narzekań na brak gotówki. Zarząd wziął kilka egzemplarzy w komis i niesprzedane egzemplarze wysłał do mniejszych drukarń na prowincję bezinteresownie. Korespondencja była dość obszerna i przedstawia się następująco: wysłano 86 listów i kart, wpłynęło 16. — Oprócz działalności oficjalnej konferowano w ściślejszym zarządzie dość często telefonicznie i osobiście, omawiając sprawy bieżące.

Po sprawozdaniu sekretarza zdał skarbnik sprawozdanie kasowe, które wykazuje w dochodzie 120,30 złotych, w rozchodzie 20,43 złotych, pozostaje 99,83 zł. Po złożeniu sprawozdania zabiera głos prezes Głównego Zarządu, p. dyr. Pawłowski, który zachęca członków do intensywnej działalności i przedstawia system pracy w innych organizacjach, jakoteż organizacje amerykańskie, gdzie zawód graficzny silnie się rozwija i dzięki temu czytelnictwo bardzo jest rozwinięte, a oświata na wysokim poziomie się znajduje. Tylko wtenczas, gdy wszystkie zakłady będą należały do Związku będzie się musiał rząd z nami liczyć i nie będzie mógł narzucać nam ustaw, które nie można uznać za dobre. Pan Władysław Kulerski przypomina, jak było za dawnych czasów, jak rząd uznawał organizację ,gdyż była silną i stale był w kontakcie. Pan dyr. Karolczak twierdzi, że póki istnieje w Polsce kilka organizacyj, nie będzie można się spodziewać polepszenia, powinny się wszystkie organizacje złączyć w jedną. Pan dyr. Latowski przedstawia stan organizacyj w innych dzielnicach i przychodzi do wniosku, że u nas nie jest tak źle, w innych dzielnicach jest znacznie gorzej, i zachęca do stworzenia silnej łączności wszystkich w naszej dzielnicy, a gdy będziemy tu mieli wszystkie zakłady zorganizowane, to rozpocząć będzie można organizować zakłady w innych dzielnicach. Przedewszystkiem pod względem kalkulacji powinniśmy się wspólnie porozumieć i mieć wzajemne zaufanie. P. Sikorski prosi o zamknięcie dyskusji i radzi nie oglądać się na inne dzielnice, a dbać więcej o naszą, gdyż jesteśmy już bliżej możności polepszenia naszych stosunków. Przy punkcie: Wybór nowego zarządu, proponuje p. Władysław Kulerski wybrać przez aklamację cały stary zarząd, na co się członkowie zgadzają. Dotychczasowi członkowie zarządu nie wymawiają się i urzędy przyjmują. P. Sikorski z Chełmży proponuje, by zebrania częściej się odbywały i to każdym razem w innej miejscowości i zaprasza przyszłe zebranie do Chełmży. Pan dyrektor J. Kuglin wygłasza referat: „Wrażenia z podróży zagranicznej“, gdzie zwiedził tegoroczną wystawę książki w Dreźnie i Targi w Lipsku. W godzinnym wykładzie Sz. Prelegent oznajmił zebranym o najnowszych zdobyczach technicznych w grafice, których u nas w Polsce jeszcze w praktyce się nie używa. Celem lepszego zrozumienia referatu, wykład był urozmaicony kilkoma reprodukcjami fotograficznemi. Na światowej wystawie książki w Lipsku są reprezentowane 27 państw, pomiędzy nimi była reprezentowana i Polska. Eksponaty przeważnie pochodzą z Warszawy, i przedstawiają się dość poważnie. Interesujący ten wykład został bardzo przychylnie przyjęty.

W wolnych głosach obszerna dyskusja wyłoniła się w sprawie oddania niskich ofert. Drastyczne wypadki oznajmia zebranym dyr. Ziętowski z Inowrocławia oraz p. Sikorski z Chełmży. Wnioski na Walny Zjazd uchwalono dwa i to:

1. Przypominać członkom w „Przeglądzie Graficznym“ o terminie płatności składek i ogłosić firmy, które składek jeszcze nie zapłaciły; rozłożyć terminy płatności kwartalnie.

2. Firmy, które należą do Związku, a nie przestrzegają Cennika druków, obliczając druki poniżej jego stawek, pociągnięte być mają w drastycznych przypadkach przez Zarząd Główny do odpowiedzialności; Zarząd ma mieć prawo do nakładania kary konwencjonalnej w wysokości do 100 zł.

P. dyr. Pawłowski przedstawia w krótkich wyrazach nową ustawę przemysłową, która czyni przewrót w dotychczasowym ustroju ustawowym. Dokładnie członkowie zostaną poinformowani na Walnym Zjeździe, gdzie osobna komisja da swe konkretne wnioski, celem uchwały. Na tem został porządek obrad wyczerpany i przewodniczący, p. prezes Stefanowicz, dziękuje wszystkim za rzeczowe wywody, obiecując, iż Okręg Pomorski wszystkie uwagi i rady weźmie w użytek dla dobra organizacji i solwuje zebranie o godzinie 11-tej wieczorem.

T. Szutkowski sekretarz.

PRZEGLĄD PAPIERNICZY

Organ Stowarzyszenia Polskich Kupców Papierniczych w Poznaniu

Komunikaty
Stowarzyszenia Polskich Kupców Papierniczych w Poznaniu.

Nadzwyczajne Walne Zebranie
Stowarzyszenia Polskich Kupców Papierniczych w Poznaniu

odbędzie się w **poniedziałek 3 października** 1927 r. o godz. 7^{30} wiecz. w lokalu „Boulevard" przy placu Nowomiejskim 5.

Na porządku obrad:

Wybór prezesa oraz inne ważne sprawy.

Stowarzyszenie Polskich Kupców Papierniczych w Poznaniu.

Program prac budowlanych Targów Poznańskich.

Instytucja Targów Poznańskich, po zamknięciu bilansu z ostatnich siódmych Targów Międzynarodowych, które w całej pełni, jak wynikało z ostatniego generalnego sprawozdania, potwierdziły znaczenie Targów Poznańskich zarówno w życiu gospodarczem naszego kraju, jak i zagranicy, przystąpiła do ściśle przemyślanego projektu rozbudowy dalszej terenów wystawowych. W tym kierunku przygotowano już daleko idący program prac budowlanych, które niewątpliwie w znacznym stopniu przyczynią się do dalszego rozwoju Targów Poznańskich, a wśród sfer zainteresowanych spotka się z właściwem zrozumieniem.

Prace inwestycyjne Targów Poznańskich idą przedewszystkiem po linji racjonalnego zużytkowania terenów wystawowych, a głównie rozpoczęcia szeregu budowli, zakrojonych na szeroką skalę. Jak wiadomo, Targi Poznańskie rozporządzały dotąd znacznym kompleksem budynków zamkniętych. Z biegiem czasu atoli przy postępującym wciąż stale zainteresowaniu się sfer polskich i zagranicznych Targami, Dyrekcja Targów uznała za konieczne, przedsięwzięcia prac budowlanych w zakresie odpowiednim.

Na plan pierwszy w programie budowlanym wysuwa się sprawa budowy wielkiej hali targowej, przeznaczonej specjalnie na pomieszczenie eksponatów drobnego rzemiosła i przemysłu. Plan budowy, z opracowania radcy budowlanego magistratu inż. arch. Rogera Sławskiego, został już zatwierdzony i wkrótce podjęte będą prace związane z wzniesieniem tej hali.

Wielka hala targowa stanie na głównym terenie wystawowym, tworząc z już istniejącymi dwoma wielkimi gmachami, Halą Maszyn i Pawilonem Przemysłowym, zwarty kompleks targowych budynków zamkniętych. Zabudowana przestrzeń gmachu wynosić będzie 7500 m². Dzięki wzniesieniu tej budowli utworzy się obszerny plac, który upiększony zostanie pośrodku wspaniałą fontanną i pylonem świetlnym. Plac ten okolony będzie wysoką kolumnadą, z pod której obserwować będzie można ruch na placu i równocześnie przez duże okna wystawowe eksponaty znajdujące się wewnątrz hali targowej.

Hala targowa wykonana będzie według wymagań nowoczesnych. Wraz z placem, otaczającym ją, tworzyć będzie bardzo atrakcyjną część terenów wystawowych; w porze wieczorowej, podczas wystaw i Targów, kolumnada będzie rzęsiście oświetlona.

Jest to pierwszy zaledwie etap z projektowanego programu budowlanego Targów Poznańskich. Pozatem, że służyć będzie celom Targów, należy zanotować i to jeszcze, że w okresie Powszechnej Wystawy Krajowej odegra znaczną rolę na terenach wystawy dzięki zajmowanej płaszczyźnie i swemu charakterowi.

Prace inwestycyjne Targów Poznańskich są najlepszym dowodem rozwoju tej placówki. Stwierdzić należy, że z roku na rok tereny wystawowe Targów zyskują na okazałości i rosną na nich budowle przeznaczone na użytek Targów. Nie tak dawno Targi zbudowały monumentalny gmach administracyjny. Poza szeregiem wielkich budynków wystawowych przybywająca obecnie hala targowa przyczyni się niewątpliwie również do podniesienia zewnętrznego widoku terenów wystawowych.

Przystępując do rozbudowy Targów Poznańskich, czynniki miarodajne idą za przykładem wielkich ośrodków zagranicznych, znanych z swych wzorowych urządzeń targowych doceniając to, że postęp i rozwój ich działalności zobowiązują w niemniejszym stopniu w zakresie poważnych i celowo przeprowadzonych oraz projektowanych prac inwestycyjnych.

O poparcie akcji normalizacyjnej.

Komitet ekonomiczny ministrów uchwalił oddawać pierwszeństwo przy dostawach rządowych tym firmom, które popierają Polski Komitet Normalizacyjny.

Działalność tego komitetu, jak wiadomo, prowadzona jest na wzór i w porozumieniu z innemi komitetami, istniejącemi w przodujących państwach. Różni się jednak od tych ostatnich tem, iż podczas gdy komitety normalizacyjne we wszystkich prawie państwach są instytucjami społecznemi, utrzymywanemi przeważnie ze środków, uzyskiwanych od przemysłu, to Polski Komitet Normalizacyjny wydatki swe pokrywa w przeważnej części ze środków dostarczanych przez państwo. Ponieważ działalność tego komitetu skierowana jest ku ujednostajnieniu i zmniejszeniu rodzajów i gatunków wyrobów, a także w kierunku ustalenia technicznych warunków dostaw, daje więc w następstwie liczne korzyści przemysłowi. Jest rzeczą pożądaną, aby znaczną część kosztów prac normalizacyjnych ponosił przemysł.

Powzięta uchwała Komitetu Ekonomicznego, nie narzucająca sposobu postępowania przemysłowi dąży jedynie do tego, aby stosunek państwa do przemysłowca - dostawcy ułożył się na zasadzie wspólnego pokrywania kosztów prac normalizacyjnych.

Wezwanie do składania ofert na dostawę ksiąg handlowych.

Okręgowy Urząd Ziemski w Warszawie wzywa do składania ofert na dostawę ksiąg hipotecznych według wzoru, znajdującego się w Okręgowym Urzędzie Ziemskim, zaopatrzonego liczbą 100—192, w ilości narazie 100 egzemplarzy.

W ofertach należy podać ceny za 100, 300, 500 i 1000 egzemplarzy ksiąg.

Termin składania ofert pod adresem Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Warszawie, Aleje Ujazdowskie nr. 7 upływa 1 października 1927 r. — (215)

Notatki

Kupiectwo domaga się zniesienia patentów. Naczelna rada zrzeszeń kupiectwa polskiego ponowiła swe wystąpienie do ministerstwa skarbu w sprawie konieczności zasadniczego zreformowania opłat za świadectwa przemysłowe. W obszernie umotywowanym memorjale Naczelna rada wykazuje wszystkie ujemne cechy tego świadczenia, które straciwszy charakter zaliczek na podatek przemysłowy, stało się jednym z najmniej elastycznych, a zatem najbardziej nierównych i niesprawiedliwych podatków.

Z tych względów kupiectwo zgłasza postulat zniesienia podatku przemysłowego w formie t. zw. opłat za świadectwa przemysłowe, a do czasu przeprowadzenia tej zasadniczej reformy, domaga się poważnego zróżniczkowania taryfy, dotyczącej kategorji patentów według cech, określających ściślej domniemaną dochodowość przedsiębiorstwa, względnie — przywrócenia omawianym opłatom charakteru zaliczek na podatek obrotowy.

Odpowiedzialność skarbu państwa za przesyłki pocztowe, telegramy i rozmowy telefoniczne w obrocie wewnętrznym. W nr. 78 Dziennika Ustaw ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o odpowiedzialności Skarbu Państwa za przesyłki pocztowe, telegramy i rozmowy telegraficzne w obrocie wewnętrznym.

Odpowiedzialność Skarbu Państwa dotyczy:

1. poleconych przesyłek pocztowych listowych — w razie zaginięcia tych przesyłek;
2. listów z podaną wartością, paczek z podaną wartością, paczek bez podanej wartości, bagażu podróżnych, korzystających z przewozu pocztowemi środkami komunikacyjnemi — w razie zaginięcia tych przesyłek lub w razie ubytku albo uszkodzenia zawartości tych przesyłek;
3. kwot przesłanych przekazami pocztowemi i telegraficznemi, oraz wpłat na rachunek Pocztowej Kasy Oszczędności;
4. kwot przyjętych tytułem pobrania;
5. kwot przyjętych tytułem zlecenia;
6. telegramów i rozmów telefonicznych.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia i z dniem tym straciły moc dotychczasowe przepisy w tym przedmiocie.

Jak się przedstawia sprawa rzekomego podwyższenia taryf kolejowych? W związku z notatkami dziennikarskiemi o rzekomem podniesieniu taryf kolejowych z dniem 1 stycznia 1928, dowiadujemy się, iż sprawa ta w istocie przedstawia się następująco:

Ministerstwo komunikacji powołało przed dwoma laty specjalną komisję, której zadaniem jest przestudjowanie i zrewidowanie obowiązujących danych. W wyniku tych studjów komisja z końcem b. r. ma przedłożyć ministerstwu swoje wnioski, które idą w kierunku zróżniczkowania taryf kolejowych zgodnie z wymogami życia gospodarczego, a więc niewątpliwie niektóre taryfy towarowe będą podwyższone, niektóre obniżone.

Czego nas uczą wyniki badań komisji ankietowej? Przewodniczący komisji ankietowej p. Jastrzębski w ten sposób określił nasze trudności gospodarcze na zasadzie wyników badań komisji ankietowej:

„Na podstawie dotychczasowych badań można już stwierdzić, że trudności gospodarcze, które przeżywa nasz kraj, leżą znacznie głębiej, niż to sobie wyobrażały niektóre ugrupowania, lub też poszczególni działacze na polu polityczno-gospodarczem. Można również stwierdzić na podstawie tych badań, że trudności te da się przezwyciężyć nie za pomocą zastosowania tej lub innej recepty, spreparowanej na podstawie nawet najlepszej doktryny, a przez zgodny wieloletni wysiłek społeczeństwa, oparty na znajomości faktycznego stanu rzeczy".

Ogłoszenia: 1/1 strona 80 zł, 1/2 str. 40 zł, 1/4 str. 20 zł, 1/8 str. 10 zł, 1/16 str. 5 zł, 1/32 str. 2.50 zł. Na str. I. okładki 100%, na stronie II, III i IV okł. 50% więcej. Dla poszukujących posad 50% opustu. Numery okazowe i dowodowe opłaca się. Ogłoszenia przyjmuje się do środy rana godz. 9.

Przedpłata kwartalna 6.00 zł, miesięczna 2.00 zł, z dostawą w dom. Numer pojedyńczy 50 gr.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 202 868. Wydawca: „Związek Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu", Stary Rynek Nr. 4. Telefon 25-55. Redaktor odpow.: Teodor Kryg w Poznaniu. Rękopisów niezamówionych nie zwracamy

Czcionkami Drukarni Polskiej Tow. Akc. w Poznaniu, św. Marcin 70